

Mulighetsstudie SiØ og SiÅs

Februar 2013

INNHold

1	<u>INNLEDNING</u>	4
2	<u>BAKGRUNN – POLITISKE SIGNALER/VEIKART</u>	4
2.1	STUDENTSAMSKIPNADENE UNDER LUPEN	4
2.2	POLITISKE PREMISSE	7
2.3	ET NYTT VEIKART?	8
2.4	SAMSKIPNADENE RUNDT OSLOFJORDEN	10
2.5	SWOT-ANALYSE – STYRKER/SVAKHETER/TRUSLER/MULIGHETER	14
2.6	GEOGRAFI – OG AVSTANDER	15
3	<u>SAMMENLIKNINGSTALL</u>	15
3.1	HOVEDTALL	15
3.2	DUE DILIGENCE	16
3.3	OPPSUMMERING	16
4	<u>ADMINISTRATIVE FUNKSJONER</u>	16
4.1	ØKONOMI/REGNSKAP	16
4.2	PERSONALFUNKSJONEN	17
4.3	INFO / KOMMUNIKASJON / OMDØMMEBYGGING / PROFIL	18
4.4	IT-FUNKSJONER	18
4.5	MARKEDSTILTAK	19
4.6	ANNET	19
5	<u>DRIFTSAPPARATET</u>	19
5.1	STUDENTBOLIGER	19
5.2	SPISESTEDER	20
5.3	BOKHANDEL	21
5.4	IDRETT	22
5.5	MØTER/FESTLOKALER	22
5.6	HELSE OG RÅDGIVNING	22
5.7	ANNET	23
6	<u>SYNERGIER / EFFEKTIVISERING</u>	24
6.1	MULIGE SYNERGIER – AVTALER/SYSTEMER/DRIFT	24
6.2	MULIGE SYNERGIER - FUNKSJONER	24
6.3	OPPSUMMERING – SYNERGIER/EFFEKTIVISERING	27
7	<u>KONKLUSJONER</u>	27
7.1	HOVEDKONKLUSJON	27
7.2	EFFEKTIVISERING OG RASJONALISERING	28
7.3	MULIGHET FOR SATSING	29

7.4	FUSJONSKOSTNADER	29
7.5	STATSTILSKUDD (POST 74)	30
8	<u>MÅLSETTING</u>	30
9	<u>OVERORDNEDE FUSJONSPRINSIPPER</u>	31
9.1	SEMESTERAVGIFT	31
9.2	NYE STUDENTBOLIGER	31
9.3	REGNSKAPSPRINSIPPER	32
9.4	STYRING OG LEDELSE	32
9.5	LÆRESTEDENE	33
10	<u>ORGANISERING</u>	34
10.1	STYRESAMMENSETNING	34
10.2	HOVEDKONTOR MED ADM. FELLESFUNKSJONER	34
10.3	DRIFTSORGANISASJONEN	34
11	<u>MEDBESTEMMELSE</u>	35
12	<u>TILRÅDINGER</u>	35
12.1	INNSTILLING	35
12.2	HØRING OG VEDTAK	36

1 Innledning

Styrene i begge studentsamskipnader har med bakgrunn i situasjonen i Samskipnads-Norge ønsket å vurdere samordningsmuligheter for SiØ og SiÅs.

Rapporten er utarbeidet av et utvalg bestående av de to samskipnadenes styreledere og direktører.

Styreledere og direktører har gjennomført 3 heldagsmøter i Ås (27.11.12, 09.01.13 og 22.01.13) og møte med Kunnskapsdepartementet 28.01.13.

Direktører har mellom møtene utarbeidet gjennomgangen av SiØ – SiÅs basert på drøftingene i møtene.

Styrene ble orientert om innholdet i den foreløpige rapport på felles informasjonsmøte 31.01.13. Styrene behandlet deretter rapporten i separate styremøter 31.01.13, og utvalget ble bedt om å gi en bredere vurdering.

Endelig rapport er behandlet av utvalget 14.02.13.

2 Bakgrunn – Politiske signaler/veikart

2.1 Studentsamskipnadene under lupen

Studentsamskipnadene står *under tilsyn* av Kunnskapsdepartementet¹.

Studentsamskipnadene har mangslungen aktivitet og opererer i mange bransjer, gjerne i konkurranse med annen, kommersiell virksomhet. Det er stor oppmerksomhet om samskipnadene, ikke minst fra konkurrenter. Overordnede myndigheter krever mer rapportering og økt kontroll. Dette har blitt betydelig forsterket de siste årene.

Forholdet til EØS-regler (ESA-saker)

EØS-regler om statsstøtte slår fast at støtten ikke skal virke konkurransevridende. Som en konsekvens av dette har lov og forskrift om studentsamskipnader blitt endret i flere omganger, siste gang med virkning fra 01.01.13.

¹ Lov om studentsamskipnader § 12

Fristasjon skal kun komme studentene til gode².

Kunnskapsdepartementet har på denne bakgrunn strammet inn rapporteringskravene. Studentsamskipnadene må segmentere regnskapet for å dokumentere at statlig støtte kun kommer studentene til gode. Dette er omfattende, detaljert og arbeidskrevende.

Segmentering av regnskapet

Krav om segmentering av regnskapet vil bli ytterligere forsterket (jfr. Riksrevisjonens rapport³). Det innebærer budsjett- og resultatoppfølging gjennom året. Salg til ikke-studenter skal gå med overskudd og overskudd skal sannsynliggjøres ut over et års drift⁴.

Begge studentsamskipnader må tilpasse seg kravene. Det vil medføre betydelige administrative utfordringer og kostnader.

Rapportering til DBH

Departementet krever årlig rapportering av studentsamskipnadenes virksomhet og årsregnskap inn i Database for høyere utdanning (DBH). Dette kommer i tillegg til den formelle avgivelse av årsregnskapet.

Riksrevisjonens gjennomgang (2012)

Riksrevisjonen konstaterer at flere studentsamskipnader ikke har tilpasset driften til sin økonomiske situasjon. Noen av studentsamskipnadene hadde lav egenkapitalandel i 2008, og har i perioden 2008–2011 svekket soliditeten ytterligere.

I 2011 subsidierte 11 av 24 studentsamskipnader ikke-studenter enten samlet sett eller i enkelttjenester. Regnskapene til seks andre samskipnader gir ikke mulighet for å vurdere om subsidiering forekommer. Det gjenstår et betydelig arbeid med å sikre at studentsamskipnadene etterlever forbudet mot subsidiering av ikke-studenter, påpeker Riksrevisjonen.

Undersøkelsen viser at SiØ har en egenkapitalandel på 15 % i 2011, har hatt betydelige overskudd i perioden og bedret sin økonomiske stilling fra 2008 til 2011. SiØ har i tillegg

² Forskrift om Studentsamskipnader (Rundskriv F-16/2008), § 11

³ Riksrevisjonen: Dokument 3:2 (2012-2013)

⁴ Lov om studentsamskipnader, § 3

økt antallet studentboliger i perioden. SiØ hadde en gjennomsnittlig resultatmargin i perioden 2009–2011 på 5,4 %.

Undersøkelsen viser at SiÅs har en egenkapitalandel på 25 % i 2011, har hatt betydelige overskudd i perioden og har bedret sin økonomiske stilling fra 2008 til 2011. SiÅs hadde en gjennomsnittlig resultatmargin i perioden 2009–2011 på 9,1 %.

Riksrevisjonen har merket seg de tiltakene Kunnskapsdepartementet har iverksatt de siste årene for å styrke tilsynet med studentsamskipnadene. Dette omfatter både videreutvikling av tilsyn og oppfølging innenfor gjeldende regelverk, endringer i lov og forskrift som vil tre i kraft 1. januar 2013, og mer detaljerte og standardiserte krav til samskipnadenes rapportering. Riksrevisjonen er enig med Kunnskapsdepartementet i at studentsamskipnadenes styrer har ansvaret for at studentsamskipnadene blir forvaltet tilfredsstillende, og at oppfølging av samskipnadene skal foregå innenfor de rammene studentsamskipnadsloven gir. Undersøkelsen viser at det fortsatt er betydelige svakheter på områder der Kunnskapsdepartementet allerede har iverksatt tiltak. Etter Riksrevisjonens vurdering foreligger det et behov for å styrke tilsynet og oppfølgingen av samskipnadene ytterligere, og Riksrevisjonen har merket seg at departementet framover vil ha særskilt oppmerksomhet på studentsamskipnadenes segmentregnskaper, interne styring og økonomistyring⁵.

Husbankens gjennomgang

Husbanken forvalter tilskuddsordningen for studentboliger på vegne av Departementet. Husbanken vil gjennomføre en gjennomgang av studentsamskipnadenes vedlikehold og rehabilitering av studentboliger våren 2013.

Dette vil kreve ytterligere administrativ oppfølging i studentsamskipnadene.

Oppsummering

Utvalget konstaterer følgende:

- Det stilles sterkt økende krav til Studentsamskipnadenes rapportering, både kvalitativt og kvantitativt
- SiØ og SiÅs må styrke sine administrative funksjoner for å imøtekomme pålegg og krav fra overordnet myndighet

⁵ Riksrevisjonen: Dokument 3:2 (2012-2013)

2.2 Politiske premisser

Det er Kunnskapsdepartementet som oppretter, legger ned og slår sammen studentsamskipnader⁶.

Departementet er opptatt av at studentsamskipnadene har kapasitet og kompetanse til å utføre sitt samfunnsoppdrag innenfor de regler og rammer som overordnet myndighet har gitt. Dette framgår også av Riksrevisjonens gjennomgang i 2012⁷. I Statsrådens brev 11.10.11 til Riksrevisjonen heter det bl.a.:

"Kunnskapsdepartementet viser også til at departementet de siste årene har videreutviklet tilsynet med og oppfølgingen av studentsamskipnadene innenfor gjeldende regelverk. Departementet vil øke oppmerksomheten om student-samskipnadenes interne styring og økonomistyring gjennom oppfølging av rapporteringen og gjennom dialog med sektoren og den enkelte samskipnads styre."

Det er ikke nødvendigvis bare de *mindre* samskipnader som er berørt av dette, men det er ikke til å komme fra at det er en sammenheng mellom samskipnadenes størrelse og deres kapasitet og kompetanse.

Utvalget registrerer at departementet utøver "mildt press" for å få til en omstrukturering. Departementet har dessuten "sukret pillen" ved sammenslåing av Bodø og Narvik med tildeling av samordningsmidler og tilsagn om nye studentboliger i 2013.

Så langt har ikke departementet gjort vedtak mot studentenes og/eller lærestedenes ønsker.

Første korsvei for endring er Stortingsvalget 2013. Det er grunn til å stoppe opp ved dette faktum: Utvalget har registrert flere utspill om studentsamskipnadenes plass og rolle i "velferdsproduksjonen" fra politikere i opposisjonen. Skulle det bli en ny regjering høsten 2013, så mener utvalget at det er sannsynlig at det kan bli raskere og mer omfattende endringer i samskipnadsstrukturen i Norge.

Utvalget vet jo ikke om dette *blir* en politisk realitet, men vi registrerer i alle fall at utsiktene til en ny hverdag allerede nå har fått både læresteder og samskipnader til å "posisjonere seg".

Det er de mindre samskipnader som høyst sannsynlig vil få mest oppmerksomhet – mao. de som har en årlig omsetning på 20-40 MNOK. Det betyr ikke nødvendigvis at

⁶ Lov om Studentsamskipnader, § 2

⁷ Riksrevisjonen. Dokument 3:2 (2012-2013)

man slår sammen de mindre samskipnader. Det er jo vel så sannsynlig at en mindre blir "tillagt" en større. Dette spørsmålet vil derfor berøre flere samskipnader enn kun de som har en omsetning under et kritisk minimum. Det er derfor nærliggende å se på en *geografisk* premiss for sammenslåing.

Studentene i Oslo vedtok i 2011 å slå sammen SiO og OAS. De gjorde dette av flere grunner, ikke minst den at de så for seg at den nye samskipnaden for Oslo og Akershus ville få en vesentlig tyngre posisjon overfor kommune, departement og Storting.

2.3 Et nytt veikart?

På Samskipnadmøte i oktober 2012 ble det orientert om flere prosesser rundt omkring i Samskipnads-Norge. Noen fusjoner er allerede vedtatt (Bodø/Narvik og Oslo/OAS), andre driver samtaler (Tromsø/Finnmark og Agder/Telemark) og noen har satt samtalene "på vent" (Vestfold/Buskerud).

Departementet gir tydelige signaler på at de ønsker at studentsamskipnadene i Norge skal finne sammen i den hensikt å oppnå robuste enheter. Erfaring fra prosessen mellom studentsamskipnadene i Buskerud, Vestfold og Østfold bekrefter dette.

Mulige prosesser i Samskipnads-Norge kan være:

1. Hålogaland	310 MNOK
Tromsø	244 MNOK
Alta	43 "
Harstad	20 "
2. Nordland	130 MNOK
Bodø + Narvik (vedtatt)	110 MNOK
Nesna	20 "
3. Nord-Vest	150 MNOK
Sunnmøre	77 MNOK
Romsdal/Nordmøre	30 "
Sogn og Fjordane	40 "
4. Nidaros	510 MNOK
Trondheim	466 MNOK
Nord-Trøndelag	44 "

5. Innlandet	150 MNOK
Oppland	112 MNOK
Hedmark	40 ”
6. Stor-Oslo	1.130 MNOK
SiO + OAS (vedtatt)	
7. Bergen	430 MNOK
8. Rogaland	165 MNOK
Stavanger	129 MNOK
Stord/Haugesund	35 ”
9. Agder/Telemark	275 MNOK
Agder	212 MNOK
Telemark	62 ”
10. Oslofjorden	240 MNOK
Ås	73 MNOK
Buskerud	67 ”
Vestfold	58 ”
Østfold	39 ”

Merknader til kartet:

- Høgskolene i Buskerud og Vestfold har vedtatt en sammenslåing. Det innebærer en sammenslåing av SiBu og SiV. SiBu har en meget svak økonomi (EK 4,2 %). Departementet lar SiBu stå ”på vent” inntil økonomien er på plass. Når dét skjer, vil fusjonen tre i kraft.
- Høgskolen i Østfold var med i fusjonsplanene nevnt under (a) foran, men har trukket seg ut. SiØ har ikke noe alternativ.
- Høgskolen i Telemark har meldt seg på fusjonen nevnt under (a), men har fått beskjed om å avvente til fusjonen er ferdig. Telemark har i mellomtiden vendt seg mot Universitetet i Agder.
- Det nye SiO har ansvar for Oslo og Akershus. Det ene unntaket er ”enklaven” Ås – som inntil videre ikke er berørt. Det er et alternativ at SiÅs blir del av SiO.

2.4 Samskipnadene rundt Oslofjorden

SiØ har nylig gjennomført en prosess som ble avsluttet fordi Høgskolen i Østfold trakk seg fra fusjonsprosessen mellom Høgskolene i Buskerud, Vestfold og Østfold.

SiØ kan være i "faresonen" selv om dette ikke er signalisert.

SiØ er en mindre samskipnad og det vil være sannsynlig at departementet vil vurdere om SiØ skal slås sammen med en eller flere av samskipnadene i området.

Det er ikke noe som tilsier at Ås skal være "i faresonen", men samtidig er det viktig at SiÅs tar en diskusjon om hvilket handlings- og mulighetsrom man har i dag – før SiÅs kanskje blir "kommandert" på et senere tidspunkt.

Ut fra ovenstående ser utvalget følgende alternativer:

- SiÅs blir del av SiO
- Oslofjord-samskipnadene slås sammen
- SiÅs og SiØ slås sammen
- SiÅs og SiØ fortsetter som selvstendige enheter

SiO-alternativet

Kunnskapsdepartementet har i brev 06.11.12 fastslått at NVH-studentene skal betale semesteravgift til SiO så lenge de er lokalisert på Adamstuen og får sine velferdstilbud fra SiO. Når NVH-studentene flytter til Ås, skal de betale semesteravgift til SiÅs.

Det er derfor ikke aktuelt for SiÅs å bygge opp egne velferdstilbud i Oslo.

Det kan være et alternativ at SiÅs fusjonerer med SiO. Da vil NMBU bli det 28. lærested som er tilknyttet SiO, og vil med sine ca 5000 studenter bare utgjøre 6-7 % av den totale studentmasse i SiO. Det vil bli en dramatisk reduksjon av Ås-studentenes innflytelse over egen studentvelferd. Ledelsen i SiÅs vil derfor fraråde en slik fusjon.

SiO har organisert sin virksomhet på en helt annen måte enn SiÅs, bl.a. ved at deler av driften er underlagt SiO Forretning AS, hvor ikke studentene har flertall i styret.

SiO Forretning AS eier bokhandelkjeden Akademika AS, hvor heller ikke studentene har flertall i styret. Akademika er en sentralstyrt kjede fra Oslo. SiÅs Boksmia er lokalt styrt og under full kontroll av studentene i Ås. Dersom SiÅs Boksmia skulle blitt en del av Akademika-kjeden, så vil det medføre at det blir overført ca 1 mill. kr i året fra Ås til Oslo. Det er ikke aktuelt, og derfor har styret i SiÅs vedtatt å tilknytte bokhandelen til bokhandelsamarbeidet Campusbok sammen med 11 andre studentsamskipnader.

Gitt det pressede boligmarkedet i Oslo, så mener ledelsen i SiÅs at det vil være urealistisk å få SiO til å prioritere studentboligbygging på Ås på samme måte som SiÅs gjør i dag. Vi legger dessuten til grunn at NMBU-studentene neppe vil bli prioritert inn i studentboliger i Oslo, så lenge det fins et alternativ på Ås.

Ledelsen ved SiÅs mener derfor at en fusjon med SiO *ikke* er et reelt alternativ for Ås-studentene.

Oslofjord-alternativet

Utvalget mener at en sammenslåing av de fire samskipnadene i Oslofjordregionen (SiBu, SiV, SiØ og SiÅs) kan være et reelt alternativ. Det er helt sikkert rasjonaliseringsgevinster å hente på ledelse/administrasjon.

Samtidig er de fire samskipnadene såpass ulike at det vil gi betydelige fusjonskostnader når en skal gjennomføre nødvendige tilpasninger:

- SiBu har overlatt bokhandeldriften til Akademika
- SiBu har et annet tariffsystem enn de øvrige (medlem av VIRKE)
- SiV har en annen budsjettmodell enn de øvrige
- SiV har et eget IT-system for regnskap, husleie m.v.

Det tar dessuten tid å komme på plass. Utvalget er kritisk til hvor effektivt det er å styre/lede så mange enheter på så mange lokasjoner, spredt på et stort område og på hver sin side av Oslofjorden. Dette er neppe et *opplagt* alternativ, men det bør kanskje vurderes nærmere.

En ev. fusjon mellom SiØ og SiÅs vil ikke være til hinder for en større samskipnad rundt Oslofjorden på et senere tidspunkt. Utvalget mener at en SiØ-SiÅs-fusjon vil kunne bidra til at *tyngdepunktet* blir lagt på *østsiden*, noe som vil sikre Østfold- og Ås-studentene større innflytelse i denne samskipnaden.

Forpliktende samarbeid med andre samskipnader

Utvalget har vurdert at tjenesteområdene er svært like og det derfor ligger til rette for samarbeid. Det vil allikevel være slik at avtaler kan sies opp.

Utvalget mener at et samarbeid med andre er mulig, men det vil ha få – om noen – økonomiske gevinster.

SiØ som selvstendig enhet

Ved vurdering av å opprettholde SiØ så må man legge til grunn Kunnskapsdepartementets økte tilsynsfunksjon og krav til rapportering, både kvalitativt og kvantitativt, krav til at samskipnadene skal være robuste enheter og vårt samfunnsoppdrag om å tilby best mulig studentvelferd. Dette vil innebære behov for å *styrke faglig kompetanse* innen ulike områder for å oppnå den kvalitet som er forventet fra studentene og Kunnskapsdepartementet.

For å møte dette har SiØ behov for spisset kompetanse og ressurser innen følgende områder:

- Controller-funksjon i 100 % stilling med kompetanse på høyt nivå (økonomi- og systemkompetanse). Det skyldes sterkt økende krav til rapportering, kontroll og dokumentasjon, jfr. foran.
- Personalfunksjon i 50 % stilling med kompetanse innen organisasjonsutvikling, arbeidsgiver- og tariffspørsmål.
- Eiendomsforvaltning med byggteknisk kompetanse i 100 % stilling. Det skyldes sterkt økende krav til forvaltning, drift og vedlikehold, mer "kompliserte" bygg og planlegging og oppfølging av byggeprosjekter.
- Informasjon-/kommunikasjon- og markedsføringskompetanse i 100 % stilling.
- Kompetanse innen pensumlitteratur. Fagbokbransjen er i dag svært presset og SiØ har behov for kompetanse innen dette området. Behovet vil være variere gjennom året anslått til en 25 % stilling.

Dersom SiØ alene skal opprette disse stillingene så medfører det følgende kostnader:

Funksjon	SiØ
Controller	800 000
Personalsjef	300 000
Eiendomssjef	750 000
Informasjons/kommunikasjonskonsulent	500 000
Kompetanse fag-/pensumlitteratur	200 000
Sum	2 550 000

Det er vurdert at disse kostnadene klarer ikke SiØ å "bære" i sin nåværende drift. Kostnadene må hentes inn gjennom økte priser til studentene. Tilsetting av eiendomssjef vil gi en økning i husleien med kr 1.180/hybel/år. Det utgjør en ekstraordinær økning av husleiene med mer enn 35 %.

SiØ alene klarer ikke å bære kostnader knyttet til styrking av faglig kompetanse for å oppnå den kvalitet som er forventet fra studentene og Kunnskapsdepartementet.

Mulighetsstudie SiØ – SiÅs

For å oppnå dette må SiØ fusjonere med en annen samskipnad for å dele på disse kostnadene. Det gir best studentvelferd både med hensyn til kvalitet og pris.

SiÅs som selvstendig enhet

SiÅs vil ha en omsetning på rundt 100 mill. kr/år fra 2015. Ledelsen i SiÅs mener at organisasjonen er økonomisk solid nok til å stå på egne ben.

SiÅs må i likhet med øvrige samskipnader etterkomme Kunnskapsdepartementets økte krav til tilsyn og rapportering.

SiÅs har behov for å styrke følgende områder:

- Controller i 70 % stilling med kompetanse på høyt nivå (økonomi- og systemkompetanse) er etablert med virkning fra 01.03.13..
- Eiendomsforvaltning med byggteknisk kompetanse i 100 % stilling. Det skyldes sterkt økende krav til forvaltning, drift og vedlikehold, mer "kompliserte" bygg og planlegging og oppfølging av byggeprosjekter.
- Informasjon-/kommunikasjon- og markedsføringskompetanse i 100 % stilling.
- Kompetanse innen pensumlitteratur. Fagbokbransjen er i dag svært presset og SiÅs har behov for kompetanse innen dette området. Behovet vil være variere gjennom året anslått til en 25 % stilling.

Dette gir følgende kostnader:

Funksjon	SiØ
Eiendomssjef	750 000
Informasjons/kommunikasjonskonsulent	500 000
Kompetanse fag-/pensumlitteratur	250 000
Sum	1 500 000

SiÅs kan klare å dekke disse kostnader på vår ordinære drift. Kostnadene må allikevel adresseres til brukerne, dvs. økt pris for studentene. Ny stilling som eiendomssjef vil gi en økning i husleien med kr 480/hybel/år. Det innebærer en ekstraordinær økning av husleien på mer enn 15 %.

Fusjon SiØ - SiÅs

Det er i og for seg lett å argumentere for "status quo". Det er trygt og godt, man vet hva man har, og det er nært til studenter og lærested.

På den annen side har ledelsen i de to samskipnader en plikt til å vurdere hvorvidt to selvstendige samskipnader kan oppnå *mer* sammen enn hver for seg:

- Effektiv og god ledelse
- Rasjonell og kostnadseffektiv drift
- Sparte kostnader (både nåværende og framtidige)
- Kvalitativt bedre tjenester til studentene
- Styrket studentinnflytelse

Utvalget har derfor i fortsettelsen av mulighetsstudien konsentrert seg om å vurdere muligheter og utfordringer ved en fusjon av SiØ og SiÅs.

2.5 SWOT-analyse – styrker/svakheter/trusler/muligheter

Utgangspunktet for SWOT-analysen er hvilke styrker, svakheter, muligheter og trusler vi ser dersom vi beholder dagens organisering (SiØ og SiÅs som selvstendige student-samskipnader).

Styrker:

- Sterk lokal forankring og nærhet til brukerne
- Opplevelse av nærhet og lokal identitet
- Ubyråkratiske og fleksible
- Samskipnadene arbeider på få lokasjoner (tre campuser)

Svakheter:

- Sterkt begrenset administrativ kapasitet
- Liten kapasitet til overordnet strategi og ledelse
- Små og spredte fagmiljøer
- Meget sårbar ved sykdom/fravær

Muligheter:

- Konsentrasjon om kjerneområder (bolig)
- Samordne funksjoner i større enheter

Trusler:

- Samskipnadsordningen bortfaller (og brukerstyringen med den)
- Privatisering
- Bortfall av fristasjon
- Tvangssammenslåing med andre samskipnader

Oppsummering:

Utvalget konstaterer at SWOT-analysen er nokså sammenfallende for SiØ og SiÅs. Utfordringen er å se om én sammenslått studentsamskipnad kan redusere svakheter, utnytte mulighetene – samtidig som styrkene opprettholdes.

2.6 Geografi – og avstander

Geografiske avstander medfører ofte merkostnader.

UMB har et campus (Ås), og HiØ har to (Fredrikstad og Halden).

Avstander	*Kjørestrekning	*Kjøretid	**Togtid
Ås - Fredrikstad	66,3 km	53 min	51 min
Ås – Halden	86,7 km	56 min	1 t 28 min
Halden – Fredrikstad	36,5 km	35 min	35 min

*Kilde: Gule sider; Kart

**Kilde: NSB

Det er liten forskjell i kjøretid Ås-Halden og Ås-Fredrikstad. Det skyldes ulik veistandard/fartsgrenser. Avstandene mellom campusene er innenfor akseptable reisetider både med tog og bil.

3 Sammenlikningstall**3.1 Hovedtall**

	SiØ	SiÅs
*Antall studenter – høst 2012	5268	4424
Antall ansatte / årsverk	29/24,4	36/31
Semesteravgift	370 kr/sem	320 kr/sem
Omsetning 2011	38,7 mill.kr	73,0 mill.kr
Balanseverdier 2011	76,2 mill.kr	197,4 mill.kr
Egenkapitalprosent	15 %	25 %
Hybelenheter (HE)	246	1082
Fristasjonsavtale	JA	JA

*Kilde: Database for statistikk om høyere utdanning

3.2 Due diligence

Bokført balanseverdi forteller ikke alt. Due diligence er en metode for å jamføre tallene, slik at man får et klart og utvetydig inntrykk av bedriftenes relative størrelse. Utvalget har konsentrert seg om den viktigste aktivaposten, nemlig studentboliger.

Verdier av studentboligene kan angis ved nybyggverdi minus statstilskudd og langsiktig gjeld. Dette gir følgende bilde:

Verdivurdering	SiØ	SiÅs	Totalt
Verdi i 1000 kr	94 114	513 767	607 881
I prosent	15,5 %	84,5 %	100 %

3.3 Oppsummering

Utvalget konstaterer følgende:

- SiØ og SiÅs er omtrent jevnstore mht. studenttall
- SiØ og SiÅs er jevnstore mht. antall ansatte
- Semesteravgiften er noe høyere i SiØ enn i SiÅs
- SiÅs' omsetning er omtrent dobbelt så stor som SiØs
- SiÅs vil ha 84,5 % og SiØ 15,5 % av den sammenslåtte samskipnadens aktiva

4 Administrative funksjoner

4.1 Økonomi/regnskap

Begge studentsamskipnader benytter identisk budsjettmodell.

SiÅs har tilsatt en controller i 70 % som tiltrer i 2013. Regnskapet føres av ekstern regnskapsfører (Økonor).

SiØ har driftsleder regnskap (100 %) som fører regnskap i Studentsamskipnaden i Vestfolds (SIV) regnskapssystem. Lønn føres av SIV. Faglig nettverk er hos SIV, arbeidsdag hos SIV 1 dag/uke.

Begge samskipnader benytter samme regnskapssystem (Visma). Overføring av regnskapsdata er derfor ukomplisert. Det vil kreve noe ressurser å samle regnskapet i en enhet. Det vil samtidig være innsparing på antall lisenser.

Mulighetsstudie SiØ – SiÅs

Den største gevinsten er at en sammenslått studentsamskipnad bare vil føre ett, ikke to fullstendige regnskap.

En sammenslått studentsamskipnad kan dessuten effektivisere regnskapsfunksjonen med 1 stilling.

SiØ har digital attestasjon av fakturaer i dag. SiÅs har mål om å få etablert det. Uansett regnskapsleverandør så er denne funksjonen tilgjengelig. Det vil være nødvendig med en controller-funksjon for å utvikle dette videre.

SiÅs benytter Pedersen & Skogholt DA og SiØ benytter PricewaterhouseCoopers (PWC) som statsautoriserte revisorer. En sammenslått studentsamskipnad vil bare ha behov for én revisor.

Revisor	SiØ	SiÅs
Lovpålagt revisjon	167 388	174 509
Utvidet revisjon/avtalt gjennomgang	44 833	
Teknisk utarbeidelse av årsregnskap med noter, *segmentregnskap og øvrig rapportering	59 020	
Bistand		12 500
Sum	271 240	187 009

* Som følge av økt rapportering er revisor benyttet.

4.2 Personalfunksjonen

Begge studentsamskipnader er tilsluttet arbeidsgiverforeningen Spekter, og begge har tariffavtale med Norsk Tjenestemannslag (NTL).

Lokale tariffavtaler er tilnærmet like, og disse kan leve "side om side" inntil en hovedforhandling er gjennomført i 2014.

Begge samskipnader benytter forsikringsmegler Garde og har like personalforsikringer. Det er viktig å påpeke at begge samskipnader har ytelsesbasert pensjonsordning som må endres som følge av nytt lovverk.

SiØ har nedsatt et partssammensatt utvalg for å vurdere personalforsikringene, og arbeidet vil starte i 2013.

Begge studentsamskipnader vil ha behov for å gjennomgå personalforsikringer og vurdere om man har de "rette" personalforsikringene. Dette området er under endring i svært nær fremtid, og vil kreve økt fokus og kompetanse.

Personalforsikringer	SiØ	SiÅs
Gruppeliv	X	X
Kollektiv ulykke	X	X
Utvidet yrkesskade	X	X
Yrkesskade	X	X
Ytelsesbasert pensjonsordning	X	X

Det er økt krav til oppfølging av medarbeidere, både i arbeid og ved sykdom. Personalfunksjonen skal bistå slik at dette blir effektivt og kvalitativt godt for medarbeiderne.

SiÅs har en personalsjef (90 %). I SiØ ivaretar direktør personalfunksjonen i et samarbeid med avdelingsledere. Det vil i løpet av kort tid være behov for en personalsjef i 50 % stilling i SiØ.

4.3 Info / kommunikasjon / omdømmebygging / profil

Verken SiØ eller SiÅs har egne ressurser til informasjon/kommunikasjon. Begge samskipnader har behov for å styrke området, og begge mener at de må opprette en stilling som informasjons-/kommunikasjonskonsulent innen kort tid.

Arbeidsoppgaver vil være å styrke informasjon og kommunikasjon internt og eksternt og bistå virksomhetsområdene ved å markedsføre tjenestene. Dette gjøres til dels i daglig drift, men det har ikke tilstrekkelig fokus. Begge studentsamskipnader har behov for en slik ressurs for å få en bedre og mer tydelig profilering av tjenestene.

Det vil være behov for å utvikle ny profil (logo, webdesign) for en fusjonert studentsamskipnad. Det innebærer økte kostnader.

4.4 IT-funksjoner

SiÅs kjøper IT-tjenester av Instrumenttjenesten i Ås. SiØ får IT-tjenester levert av IT-Drift v/HiØ.

Mail og web-funksjon er forskjellig, og det vil være behov for å samordne dette. Det vil være kostnader knyttet til dette.

4.5 Markedstiltak

Det er behov for å styrke markedstiltak i begge studentsamskipnader. Markedsføring og kampanjer utføres i hovedsak i daglig drift med delvis koordinering på overordnet nivå. Daglig drift har naturlig nok størst fokus og området blir nedprioritert. Dette bør sees i sammenheng med informasjon/kommunikasjon og enhetlig profilering av tjenestene. Begge samskipnader har behov for informasjons-/ kommunikasjonsressurs.

4.6 Annet

Post

SiÅs drifter Studentposten (50%) med delvis finansiering av Posten Norge.

Organisasjonsbistand

SiÅs yter organisasjonsbistand (60 %) til Studenttinget ved UMB. Studentparlamentet ved HiØ får organisasjonsbistand fra HiØ.

5 Driftsapparatet

5.1 Studentboliger

Begge studentsamskipnader:

- Har boligadministrativt system UNI Eiendom/boligtorget.no (inkl. bankID/signatur husleiekontrakter, e-faktura, FDV-system, feilmelding/web-rapportering)
- Har avtale med Bergen Energi om kjøp av el-kraft
- Benytter samme forsikringsmegler (Garde) bygg og eiendom
- Investerer 1 % av boligenes gjenanskaffelseskost ved rehabilitering/vedlikehold
- Bygger nye studentboliger

Begge studentsamskipnader kan utnytte digitale løsninger innen boligdrift i økende grad. Det er i dag filoverføring/eksport av husleieinntekter til regnskapssystemet.

Digitale løsninger innen drift, herunder utvikle bruk av FDV-system, og planlegging og dokumentasjon av meldte feil/utbedringer og rehabilitering/vedlikehold kan styrkes. Det vil være behov for å kunne dokumentere rehabilitering/vedlikehold i forbindelse med Husbankens varslede undersøkelse og dermed styrke fokus og kompetanse på dette fremover.

Det vil være behov for å videreføre administrasjon og forvaltning og opprettholde lokal aktivitet. Det vil være behov for en effektiv planlegging og gjennomføring av bygging av studentboliger. Begge studentsamskipnader har kompetanse i planlegging av studentboliger. Med økende antall studentboliger er det behov for byggteknisk kompetanse for å sikre en god forvaltning av studentboligene.

STUDENTBOLIGER	SiØ (ansatte/årsverk)	SiÅs (ansatte/årsverk)
Boligdirektør/sjef	1/1	1/1
Boligkonsulent	1/0,7	2/1,9
Driftssjef	-	1/1
Driftsteknikere	2/1,5	4/4
Renholdere	-	2/2
Husleieinntekter (bolig) 2011	9,6 mill. kr	40,2 mill. kr
Antall hybelenheter	246 HE	1082
Planlagte hybelenheter	390 HE	550 HE
Dekningsgrad	Ca. 5%	Ca. 30%
Pendlere	Endret fra ca. 80 % til 65 %	Endret fra 0 til ca. 35-40 %

5.2 Spisesteder

Begge studentsamskipnader:

- Driver kantiner, kaffebarer, servering til møter/selskaper og catering
- Medlem av innkjøpssamarbeidet NORES

SiÅs har produksjonskjøkken på Samfunnet og driver kantiner og kaffebar.

SiØ har produksjonskjøkken på begge campus i tilknytning til begge kantine der produksjonskjøkkenet i Halden er det største, og kaffebarer på campus.

SiÅs har matfaglig kompetanse (analyse, opplæring/kurs) og SiØ har kalkulasjonsfaglig kompetanse som sine styrker. Kompetansen er kompletterende, og vil styrke det faglige miljø i én sammenslått studentsamskipnad.

Begge studentsamskipnader har behov for å optimalisere kasse/faktura-system. Det ligger innsparinger ved samordning i én studentsamskipnad.

SPISESTEDER	SiØ (ansatte/årsverk)	SiÅs (ansatte/årsverk)
Restauratør/Kjøkkensjef / Avdelingsleder	1/1	2/2
Kokk	3/2,8	3/2,75
Driftsledere	2/1,9	-
Kantineledere	-	4/3,2
Kantineassistenter	9/7,2	3/2,5
Lærning	1/1	-
Omsetning 2011	12,2 mill.	14 mill.
Antall produksjonskjøkken	2	1
Antall kantiner	2	4
Antall kaffebarer	2	1

5.3 Bokhandel

Begge studentsamskipnader:

- Driver fagbokhandel på campus
- Medlem av Campusbok AS
- Medeier i Campus E-book
- Har samme datasystem

SiÅs har bokhandel sentralt plassert på campus sammen med kopi/print og boligadministrasjon/utleieavd.

SiØ har bokhandel sentralt plassert på campus i HiØs lokaler, i Fredrikstad ved inngangsparti/resepsjon og i Halden sammen med kantine.

SiÅs skal tilsette markedskoordinator (50 %) med spesialkompetanse som skal fokusere på samarbeid med UMB om pensumlitteratur. SiØ har tillagt en slik oppfølging av pensumlitteratur til avdelingsleder, og har behov for å styrke denne funksjonen. Dette kan samordnes og samkjøres.

Kostnader ved medlemskap i Campusbok kan reduseres og kostnader ved felles fakturasystem kan halveres i en sammenslått studentsamskipnad.

Det ligger derfor flere synergier for administrasjon og drift ved å samordne bokhandelvirkomheten i en sammenslått studentsamskipnad.

BOKHANDEL	SiØ (ansatte/årsverk)	SiÅs (ansatte/årsverk)
Avdelingsleder	1/1	1/1
Driftsleder	1/0,8	-
Butikkmedarbeider	3/2,05	1/0,5
Omsetning 2011	9,6 mill. kr	6,4 mill. kr
Antall butikker	2	1

5.4 Idrett

SiÅs driver idrettstilbud i egen regi, og ønsker å utvikle dette tilbudet. SiØ tilbyr ikke treningstilbud. Friskis & Svettis yter et tilbud til studentene ved campus i Fredrikstad og i Fredrikstad sentrum. HiØ har et treningsrom på campus i Halden (kr. 300/semester).

SiÅs har idrettsfaglig kompetanse som kan utnyttes hvis det skal utvikles et treningstilbud i egen regi i Halden/Fredrikstad.

IDRETT	SiØ	SiÅs
Idrettssjef (ansatte/årsverk)	-	1/1
Omsetning 2011	-	3,3 mill. kr
Eget tilbud	-	Hall, spinning, sal, styrkerom
Hallkort a kr. 700/semester	-	1500 stk
Annet tilbud	Friskis & Svettis i Fredrikstad Treningsrom på campus HiØ i Halden	Solarium

5.5 Møter/festlokaler

SiÅs driver møte-/festlokaler på Studentsamfunnet i Ås.

SiØ har drevet Studenthuset i Halden (sentrum). Drift ble avviklet i 2008. Eiendommen Violgt.3 er vedtatt lagt ut for salg (verditakst kr. 7 500 000).

5.6 Helse og rådgivning

Begge studentsamskipnader:

- Kjøper tjenester av helsestasjoner i vertskommunene
- Kjøper psykologtjeneste

Mulighetsstudie SiØ – SiÅs

SiØ tilbyr følgende rådgivningstjeneste i Halden og Fredrikstad:

- Lavterskeltilbud
- Individuelle samtaler
- Kurs
- Spesialpedagogisk tilbud til studenter med nedsatt funksjonsevne; lese- og skrivevansker (20 % - fullfinansiert HiØ)
- Psykolog

Rådgivningstjenesten administrerer også helsestøtteordning og støtteordning for ulykkesrammede studenter.

HELSE OG RÅDGIVNING	SiØ (ansatte/årsverk)	SiÅs
Avdelingsleder	1/1	-
Studentrådgiver	1/1	-
Spesialpedagogisk rådgiver	1/0,5	-
Psykolog – kjøp av tjeneste	X	X
Omsetning 2011 hvorav :	1,7 mill. kr	0,7 mill. kr
- tilskudd lærest.	1,0 mill. kr	0,4 mill. kr
- Semesteravgift	0,7 mill. kr	0,3 mill. kr
Helsestasjon for studenter	2 (campus Halden og Fredrikstad sentrum)	1 (Ås sentrum)
Finansiering	Fylkesmannen i Østfold	Støtte fra UMB
Åpningstid	1 dag/uke	2 dager/uke

5.7 Annet

Kulturstøtte

SiÅs overfører ca kr 700 000/år til lag/foreninger fra semesteravgiften (som fordeles av Studentdemokratiet). SiØ yter kulturstøtte på kr 300 000 til studentsamfunnene som kan benyttes til husleie (studentkro) eller støtte til lag/foreninger.

Kopi/print

SiÅs tilbyr kopi/print og innbinding. SiØs bokhandel i Fredrikstad tilbyr innbinding av oppgaver. HiØ har eget trykkeri (Halden).

Kompendier

HiØ trykker kompendier som selges i SiØs bokhandel. SiÅs trykker og selger kompendier i SiÅs Boksmia.

6 Synergier / Effektivisering

6.1 Mulige synergier – avtaler/systemer/drift

Gruppen har vurdert mulige synergier/kostnader ved en sammenslåing av de to studentsamskipnadene. Utvalget har identifisert følgende:

	Mulig synergier		Mulig ulempe	
	Årlig	Etablering	Årlig	Etablering
Spekterkontingent	8 000			
UNI – lisenser	52 000	100 000		
NORES – innkjøp	100 000			
Serverpark	500 000		300 000	
Regnskapsføring	600 000			
Revisjon	200 000			
Kassesystemer kantine		155 000		
Campusbok	30 000			
Client System	10 000	25 000		
Styrekostnader	150 000			
Sum	1.650.000	280.000	300.000	

6.2 Mulige synergier - funksjoner

Økonomi/regnskapsfunksjonen

En samordning av økonomi og regnskapsfunksjonen vil gi en betydelig gevinst.

Begge studentsamskipnader mener at det er behov for en controller-funksjon med kompetanse på høyt nivå. Det skyldes sterkt økende krav til rapportering, kontroll og dokumentasjon, jfr. foran.

SiØ mangler kompetanse innen dette området. Det vil i løpet av kort tid være behov for å tilsette en controller. Det vil medføre en kostnad på kr. 800 000. SiÅs har allerede ansatt en controller som kan dekke dette behovet, og dermed kan SiØ spare denne framtidige kostnaden. (Dersom SiØs kostnad til controller skulle belastes husleiene alene, så måtte de økes med ca kr 3 300/år).

SiØ fører regnskapet i et samarbeid med Studentsamskipnaden i Vestfold (i SiVs regnskapssystem). SiÅs benytter ekstern regnskapsleverandør. Bruk av controller og ekstern regnskapsleverandør vil dekke behov innen økonomi og regnskapsfunksjonen

Mulighetsstudie SiØ – SiÅs

for den sammenslåtte samskipnaden. Utvalget mener at det derfor vil være mulig å oppnå en *effektivisering* på en stilling (kr 400.000).

Den eksterne regnskapsfunksjonen koster hhv. kr 600 000 (SiÅs) og kr 300 000 (SiØ) pr. år. Utvalget mener kostnaden kan *reduseres* med kr 200 000 for den sammenslåtte samskipnaden.

Kostnadene til revisjon kan *halveres* ved reduksjon fra to til ett regnskap (kr 200 000).

Personal

SiØ har ikke egen personalfunksjon. Den dekkes i dag av direktør. Det vil være behov for tilsetting av personalsjef i minimum 50 % stilling, kostnad kr 300 000. SiØ kan mao. *redusere kostnadene* med kr 300 000 ved en sammenslåing.

Det er vurdert at personalsjef i 100 % stilling vil være et tilfredsstillende nivå for den sammenslåtte samskipnaden sammen med kontorassistent (40 % i SiÅs).

Eiendomsforvaltning

På grunn av økte krav til FDV, mer "kompliserte" bygg, stor spredning i bygningsmasse og svært mange kvadratmetre, har begge studentsamskipnader behov for å styrke byggteknisk kompetanse (ingeniør) med en stilling i 100 % (kr 750 000 x 2). (Det vil innebære en økning i husleien med kr 1.180/hybel/år i SiØ og kr 550/hybel/år i SiÅs).

En sammenslått samskipnad vil klare seg med bare én bygningsingeniør, og vil derfor *redusere kostnadene* med kr 750 000.

Det vil også være en synergi å samordne byggeprosjekter, bl.a. for å oppnå bedre avtaler med leverandører/entreprenører. Dette er vanskelig å kvantifisere.

Ved felles byggteknisk kompetanse og samordning av byggeprosjekter og drift kan man unngå *ekstraordinære hopp* i husleie-nivået.

Informasjon/Kommunikasjon/Markedsføring

Begge studentsamskipnader har behov for å opprette stilling som informasjons-/kommunikasjonskonsulent. Anslag kostnad kr 500 000 på hver bedrift.

En sammenslåing av SiØ og SiÅs vil derfor *redusere kostnadene* med kr 500 000.

Daglig ledelse

Begge studentsamskipnader har en daglig leder som i stor grad er operativ. Styrelederne mener at begge bedriftene i altfor stor grad er avhengig av direktørens innsats. Dette er svært sårbart.

SWOT-analysen forteller at det er helt nødvendig å styrke strategisk ledelse.

Det ligger en betydelig effektiviseringsgevinst ved at direktørenes arbeidsoppgaver fordeles og at ledernivået spesialiserer seg. I dag utarbeider begge direktørene hver sine budsjetter, rapporter, saksframlegg, forhandlinger etc.

En spesialisering vil styrke den generelle lederfunksjonen. Direktør skal være leder for lederne og følge opp drift og resultater. Dette er svært viktig.

En sammenslåing av SiØ og SiÅs vil gi begge organisasjoner økte ressurser i form av arbeidsdeling, helt uten ekstrakostnader.

Styrekostnader

Det gir innsparing på kr 150.000 på å ha ett styre i stedet for to (honorar, seminar, reise etc.). I dag arrangerer begge bedrifter styreseminarer. Det stilles store krav til styrenes kompetanse, og det fordrer styrket opplæring. Noe av gevinsten bør hentes ut i form av kvalitativ forbedring av styreopplæringen.

Framtidige innsparinger

Forventede reduserte kostnader de nærmeste årene er:

Funksjon	SiØ	SiÅs
Personalsjef	300 000	
Controller	800 000	
Eiendomssjef	375 000	375 000
Informasjons/kommunikasjonskonsulent	250 000	250 000
Sum	1 725 000	625 000

6.3 Oppsummering – synergier/effektivisering

Utvalget har ikke bare vurdert synergier ved dagens drift, men også framtidige kostnader i et 3-5 års perspektiv.

Utvalget har kvantifisert følgende mulige synergier ved en sammenslåing av de to studentsamskipnadene:

- Reduserte driftskostnader i dag – ca. kr. 1 650 000/år
- Reduserte framtidige personalkostnader – ca. kr. 2 350 000/år.

Utvalget mener at dette gir den sammenslåtte samskipnaden mulighet til å:

- Forsterke dagens velferdstilbud uten ekstrakostnader
- Utvide velferdstilbudet i samsvar med studentenes ønsker

Utvalget konstaterer dessuten at den sammenslåtte studentsamskipnaden vil få:

- Styrking av lederfunksjoner
- Mulighet for arbeidsdeling og spesialisering
- Styrket faglig og administrativ kompetanse

7 Konklusjoner

7.1 Hovedkonklusjon

Utvalget har som utgangspunkt lagt til grunn at samskipnadsstrukturen, på samme måte som for universiteter og høyskoler, er under kontinuerlig endring. Utvalget har derfor lagt til grunn den premiss at det er bedre å gjøre dette frivillig og på eget initiativ enn å bli utsatt for et "tvangsgifte" med en tilfeldig partner.

Utvalget legger til grunn at det i området rundt Oslofjorden enklest ligger til rette for en samordning av de to som ligger øst for fjorden, nemlig SiØ og SiÅs.

Utvalget har under utarbeidelsen av denne rapporten blitt overbevist om at det beste alternativet for SiØ og SiÅs er at de fusjonerer.

Begrunnelsene er:

- SiØ og SiÅs er svært like, det er få – om noen – praktiske eller økonomiske hindringer for en fusjon

- Et samlet SiØ/SiÅs vil ha et administrativt apparat som best kan ivareta overordnede krav til kontroll og rapportering – uten tilførsel av ekstra ressurser
- Et samlet SiØ/SiÅs vil ha en bredere og mer robust strategisk ledelse, som dessuten eliminerer den sårbarhet som er i dag – uten tilførsel av ekstra ressurser
- Et samlet SiØ/SiÅs vil ha en mer robust og kompetent styring og ledelse av tjenestetilbudet til studentene – på en vesentlig mer kostnadseffektiv måte enn i dag
- Et samlet SiØ/SiÅs kan bruke frigjorte ressurser til å styrke innsatsen for å bedre studentenes velferdstilbud både i Østfold og Ås

Økonomien i de to samskipnadene er sunn og solid – det finnes ingen ”skjulte bomber” som vil detonere i framtiden.

Utvalget legger til grunn at man ikke trenger en ”politisk” begrunnelse for å foreslå fusjon. En fusjon av SiØ og SiÅs er det beste.

7.2 Effektivisering og rasjonalisering

Utvalget mener det ligger betydelige besparelser ved en fusjon.

Utvalget har identifisert følgende:

- SiØ/SiÅs er svært like organisasjoner mht. budsjettering, regnskapsføring, styring og faglig organisering
- Det er økende krav til administrativ oppfølging og rapportering. På bakgrunn av økte krav vil det være behov for å styrke kompetanse. Slik kompetanse koster. Økte administrative kostnader kan halveres.
- Det vil bli mulig å styrke lederfunksjonen ved at kompetanse kan spisses. Dette gjelder særlig innen strategisk ledelse, bolig, drift og stab.
- En samordning av regnskapsfunksjonen vil gi betydelige innsparinger: Den eksterne regnskapsføring blir redusert fra to til ett byrå. Revisjonskostnadene blir halvert. Det er identifisert effektiviseringsgevinst på 1 stilling. SiÅs’ controller har kompetanse og kapasitet til å dekke begge bedrifters behov – noe som innebærer at denne kostnaden kan halveres.
- En samordning av personalfunksjonen vil gi en gevinst med hensyn til tilgjengelige ressurser (spesielt SiØ, som slipper å ansette personalsjef)
- Begge studentsamskipnader har behov for en stilling som informasjons-/kommunikasjonsmedarbeider. Kostnaden kan halveres ved en fusjon.
- Begge samskipnader har behov for en stilling som ingeniør med byggteknisk kompetanse. Kostnaden kan halveres ved en fusjon.
- Kompetansen i SiØ og SiÅs er komplementær – den utfyller hverandre godt

- Det er svært få administrative, faglige eller praktiske hindringer for en fusjon.
- Det er stordriftsfordeler på innkjøp til bygging og drift
- De to studentsamskipnadene kan få bedre betingelser sammen enn hver for seg

Den sammenslåtte studentsamskipnaden bør hente inn alle effektiviserings- og rasjonaliseringsgevinster fra dag én.

7.3 Mulighet for satsing

Utvalget mener at en felles studentsamskipnad gis større mulighet til faglig utvikling enn hva de to samskipnader vil ha hver for seg:

Følgende satsingsområder peker seg ut:

- Studentbolig:
 - Nybygg
 - Forvaltning
 - Drift
- Spisesteder:
 - Matfaglig utvikling/konseptutvikling
 - Kalkulasjon
- Bokhandel:
 - Samordning, en felles ledelse
 - Utvikling i samarbeid med Campusbok AS.
 - Pensumlitteratur; utvikling og samarbeid UMB/HiØ
 - Salgsutvikling

7.4 Fusjonskostnader

Enhver fusjon medfører kostnader.

Utvalget har identifisert følgende engangskostnader:

- Det medfører kostnader å flytte SiØs regnskap fra SiV til Økonor
- Det medfører kostnader å flytte SiÅs' IT-system fra ITAS til HiØ
- Det medfører kostnader å utarbeide ny logo og profilmateriell

Utvalget mener at disse kostnader vil være marginale i forhold til innsparinger ved fusjonen.

Utvalget har beregnet årlig *merkostnad* på kr 300 000 dersom serverparken flyttes fra Østfold til Ås. Utvalget mener at det ikke er aktuelt å redusere HiØs fristasjons-bidrag, slik at dette neppe blir gjennomført.

7.5 Statstilskudd (post 74)

Kunnskapsdepartementet gir statstilskudd til velferdsarbeid over kap. 270 post 74. Tilskuddet gis som et grunntilskudd og et beløp pr student.

Grunnbeløpet for 2012 er ca kr 1 800 000.

Det er en viss fare for at en sammenslått studentsamskipnad kan miste det ene grunntilskuddet. Det utgjør alene *mer enn* de påregnelige synergier, i alle fall på kort sikt. Dette taler *mot* en fusjon.

Utvalget legger derfor som en premiss at den fusjonerte samskipnaden kan beholde begge grunntilskuddene på post 74.

Dette er et spørsmål som Kunnskapsdepartementet må avklare.

8 Målsetting

I en fusjonert studentsamskipnad er det en målsetting å sikre god studentvelferd og bidra til at utdanningsinstitusjonene når sine mål og oppnår økt kvalitet i studentsamskipnadens tilbud og tjenester.

Studentene skal ha et tilbud som er like godt eller bedre enn det som var før fusjonen.

Denne gjennomgangen av SiÅs og SiØ viser at det er mulig å oppnå en slik målsetting gjennom den kompetanse og de ressurser som finnes. I tillegg gir det mulighet for å styrke kompetansen innen satsingsområdene økonomi, eiendomsforvaltning og informasjon/kommunikasjon/markedsføring.

9 Overordnede fusjonsprinsipper

9.1 Semesteravgift

Utvalget er oppmerksom på at spørsmålet om bruk av semesteravgift vil være et sentralt poeng for de respektive studentting/parlament. Det vil skape politisk og geografisk strid dersom pengene flyttes mellom læresteder.

Utvalget legger derfor til grunn at semesteravgiften skal brukes på det enkelte lærested, dvs. der hvor pengene kommer fra.

Utvalget mener at det er helt sentralt at Studenttinget/-parlamentet bringes *aktivt* inn i bruken av disse midler. Bruken skal være i samsvar med studentenes ønsker og behov.

I dette ligger også at prioriteringene i Ås og Østfold kan være ulike. Det taler for at man kan ha en differensiert semesteravgift. I dag betaler SiØ-studentene kr 370/semester, mens Ås-studentene betaler kr 320/semester.

Det bør ikke være slik at semesteravgiften må være *sams*, tvert imot. Det gir jo eks. Ås-studentene mulighet til å øke semesteravgiften med kr 100/semester for å få et bedre idrettstilbud i Ås, uten at SiØ-studentene må betale for et tilbud de ikke kan benytte.

Utvalget tilrår derfor:

- Den nye studentsamskipnaden kan ha differensiert semesteravgift på de ulike læresteder
- Bruken av semesteravgiften brukes der den er samlet inn
- Studenttinget/-parlamentet bringes aktivt inn i diskusjon om valg og bruk av midlene

9.2 Nye studentboliger

Det er Kunnskapsdepartementet som gir tilsagn om studentboliger. Begge samskipnader søker departementet om tilskudd til nye studentboligprosjekter.

SiÅs har en vesentlig høyere dekningsgrad enn SiØ. Utvalget legger til grunn at det er dekningsgraden *på det enkelte lærested* som er avgjørende ved tildeling av tilsagn om nye studentboliger, ikke den gjennomsnittlige dekningsgrad i samskipnaden.

9.3 Regnskapsprinsipper

Utvalget legger til grunn at alle enheter i den sammenslåtte samskipnad skal drives i (minimum) balanse. Det legges ikke opp til kryssubsidiering. Husleien på Bjølstad skal ikke brukes til å subsidiere husleiene i Nye Pentagon.

Utvalget foreslår derfor at overskudd ut over budsjettert nivå i studentboligene avsettes til *vedlikeholdsfond*. På den måten beholdes verdien der den er aggregert.

Utvalget legger til grunn at administrative felleskostnader skal fordeles på avdelingene etter relativ omsetning – med lik kostnadsprosent.

9.4 Styring og ledelse

En studentsamskipnad skal ha et styre med minst 5 og maksimalt 9 medlemmer.⁸

Utvalget erkjenner at spørsmålet om styring og ledelse vil bli et av kjernepunktene ved en eventuell fusjon. Utvalget har drøftet dette inngående, og har lagt meget stor vekt på å finne en *balansert* modell som kan ivareta alle hensyn.

Man kan velge flere utgangspunkt for *styresammensetningen*: Den klassiske AS-tenkingen tar utgangspunkt i eierrettigheter. Den økonomiske verdi som SiÅs bringer inn i den nye studentsamskipnaden utgjør hele 85,5 % av de samlede verdier. Ut fra dette alene skulle Ås hatt 7 av 9 representanter i styret. Selv om det i og for seg kan føres saklige argumenter for det, så anser utvalget ikke dette som (politisk) realistisk.

De to studentsamskipnader har omtrent likt antall studenter. Skulle denne premiss vært benyttet ved fordeling av antall styreplasser, så skulle de vært fordelt 50-50. Det kan også her føres argumenter for et slikt syn, men utvalget mener at det neppe er realistisk å se helt bort fra de økonomiske verdier.

Utvalget har derfor søkt å finne en mest mulig *balansert* modell for styring og ledelse av den nye studentsamskipnaden.

Utvalget har valgt å imøtekomme SiÅs' balanseverdier ved å tilrå at Ås får én styrerepresentant mer enn Østfold. I tillegg foreslår utvalget at den nye samskipnads *hovedkontor* blir lokalisert til Ås.

⁸ Forskrift om Studentsamskipnader, § 2.

Utvalget mener det er påkrevet med et kompetent styre med nødvendig kontinuitet, og tilrår at valgperioden settes til 2 år. Styreleder bør/må ha sittet ett år i styret først.

Utvalget mener det vil gagne den nye studentsamskipnad best om styret velger den *dyktigste* person som styreleder uten hensyntagen til hvor vedkommende studerer.

9.5 Lærestedene

Både SiØ og SiÅs forholder seg til ett lærested. Det er unntaket i Samskipnads-Norge. De fleste andre samskipnader forholder seg til flere læresteder; SiO har ansvar for hele 27 utdanningsinstitusjoner.

Det ligger ingen føringer på sammenslåinger av UMB og HiØ, selv om en sammenslått samskipnad vil ha ansvar for studentvelferden ved de to institusjonene.

Utvalget har forutsatt at hovedkontoret skal ligge i Ås. Det betyr imidlertid ikke at det bare er UMB som blir belastet med fristasjons-kostnader. Utvalget legger derfor til grunn at begge læresteder bidrar. Her er bl.a. forutsatt at HiØ stiller med serverpark for den sammenslåtte samskipnad.

Utvalget forutsetter derfor at de eksisterende fristasjons-avtaler med hhv. UMB og HiØ blir tiltransportert den nye samskipnaden.

Utvalget legger til grunn at de to lærestedene og den sammenslåtte studentsamskipnad har felles interesser av at velferdstilbudet skal være best mulig. Hvor godt dette tilbudet til syvende og sist vil bli, avhenger også av *hvor mye* det enkelte lærested er villig til å investere i studentvelferd.

Utvalget vil anbefale at lærestedene oppnevner styrerepresentanter fra institusjonenes *toppledelse* til styret i den sammenslåtte studentsamskipnaden.

10 Organisering

10.1 Styresammensetning

Utvalget tilrår:

- Det etableres felles styre med 9 representanter, sammensatt av:
 - 5 studenter (3 fra Ås, 2 fra Østfold)
 - 2 fra lærestedene (UMB og HiØ)
 - 2 ansatte (1 fra hver, Ås og Østfold)

Styret konstituerer seg selv med styreleder og nestleder fra studentrepresentantene. Styreleder bør ha 1 år funksjonstid som styremedlem.

10.2 Hovedkontor med adm. fellesfunksjoner

Utvalget tilrår:

- Hovedkontor og daglig ledelse lokaliseres ved den *største* samskipnaden (Ås)
- Alle administrative fellesfunksjoner (regnskap, økonomi m.v.) samles i én enhet ved hovedkontoret

10.3 Driftsorganisasjonen

Utvalget tilrår:

- Ledergruppe på 3 lokaliseres ved hovedkontoret (Ås).
- Adm. direktør tilsetter ledergruppen
- Ledergruppen får *gjennomgående* faglig ansvar for sine definerte områder
- Lokal forankring og nærhet til brukerne sikres gjennom en plassansvarlig i Østfold

Organisasjonsplan med tilhørende ansvarsområder vedtas senere.

11 Medbestemmelse

Hovedavtale mellom Spekter og LO regulerer medbestemmelse i del II, kap VII Informasjon, samarbeid og medbestemmelse, der § 31 kommer til anvendelse:

”§ 31 Drøftelser vedrørende omlegging av driften

Virksomhetens ledelse skal så tidlig som mulig gi relevant informasjon og drøfte med de tillitsvalgte:

- omlegginger av viktighet for arbeidstakerne og deres arbeidsforhold, herunder viktige endringer i driftsopplegg og metoder
- sysselsettings spørsmål, herunder planer om utvidelser og innskrenkninger.

Før virksomheten treffer beslutninger i saker som angår arbeidstakernes sysselsetting og arbeidsforhold, skal de tillitsvalgte gis mulighet for å fremme sine synspunkter.

Finner virksomhetens ledelse ikke å kunne ta hensyn til deres anførsler skal den grunngi sitt syn. Fra drøftelsene settes opp protokoll som undertegnes av de lokale parter.”

Ansatte gis skriftlig informasjon om styrets vedtak. Tillitsvalgte gis både muntlig og skriftlig informasjon om styrets vedtak, er høringsinstans samt at det skal gjennomføres drøftelser før endelig vedtak fattes.

12 Tilrådinger

12.1 Innstilling

Et enstemmig utvalg tilrår:

- Studentsamskipnadene i Ås og Østfold fusjonerer. Fusjonen gjennomføres med kontinuitet i rettigheter og forpliktelser⁹: SiØ legges ned og overdras i sin helhet til SiÅs. Den nye samskipnaden får samtidig nytt navn.
- Det forutsettes at den nye samskipnaden får beholde de to samskipnadenes statstilskudd til velferdstiltak over kap. 270 post 74.
- Det forutsettes at den nye samskipnaden overtar inngåtte fri stasjonsavtaler med lærestedene.
- Det etableres et (utvidet) styre med 9 representanter, slik:
 - 5 studenter (3 fra Ås og 2 fra Østfold)
 - 2 fra lærestedene (1 fra UMB og 1 fra HiØ)

⁹ Lov om Studentsamskipnader § 2, tredje avsnitt

- 2 fra ansatte (1 fra Ås og 1 fra Østfold)
- Følgende overordnede prinsipper gjelder for den nye samskipnaden:
 - Semesteravgiften skal brukes ved det lærested den er innbetalt fra. Dette skal skje i nært samarbeid med de respektive studentting/parlamerter.
 - Alle enheter skal drives i (minimum) balanse.
 - Administrative felleskostnader fordeles relativt etter omsetning.
- Den nye samskipnaden organiseres på følgende måte:
 - Hovedkontoret lokaliseres i Ås.
 - Det etableres en avdelingsledelse i Østfold.
 - Den nye samskipnaden organiseres med en gjennomgående faglig ledelse.

12.2 Høring og vedtak

Utvalget tilrår at styrene i SiÅs og SiØ sender rapporten på høring til følgende organer før det fattes vedtak om fusjon:

- Studentting/-parlament
- Læresteder
- Arbeidstakerorganisasjoner/arbeidstakere

Oslo, 14.02.13

Fredrik Rønningen

Asbjørn Lie Waula

Einride Berg

Rita Hirsum Lystad